eISSN 2522-1566
ISSUE 3 (37), 2026

ЕКОНОМІКА ТА МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

ОТРИМАНО:
01 Серпня 2026
ПРИЙНЯТО:
20 Вересня 2026
ВИПУСК:
20 Жовтня 2026

CC BY 4.0

УДК 339.727.22(510)+(4)

DOI 10.26661/2522-1566/2026-3/37-07

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ КНР У КРАЇНАХ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ТА СХІДНОЇ ЄВРОПИ В МЕЖАХ ІНІЦІАТИВИ «ПОЯС І ШЛЯХ»

Мочонов Д. В.*
здобувач третього (освітньо-наукового) рівня
Навчально-науковий інститут міжнародних відносин
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
м. Київ, Україна
ORCID 0009-0004-1857-7729

** Email автора для листування: mochonov17@gmail.com*

Анотація. Метою статті є оцінювання зв'язку між китайськими інвестиціями та ключовими макроекономічними результатами країн Центральної та Східної Європи в межах ініціативи «Пояс і шлях». Дослідження спрямоване на визначення того, чи пов'язані вищі обсяги китайських інвестицій зі змінами темпів зростання ВВП, валового нагромадження основного капіталу та доданої вартості переробної промисловості. Дизайн/методологія/підхід. Емпіричний аналіз базується на панельних даних для 12 країн Центральної та Східної Європи за період 2013–2024 років і охоплює 144 країно-річні спостереження. Дані про китайські інвестиції отримано з China Global Investment Tracker, тоді як макроекономічні показники переважно взято з World Development Indicators. Оцінено панельні регресійні моделі з двосторонніми фіксованими ефектами за країнами та роками. До моделей включено інфляцію та відкритість торгівлі як контрольні змінні. Китайські інвестиції введено з однорічним лагом, а для перевірки стійкості результатів застосовано логарифмічне перетворення та дворічний лаг. Стандартні похибки кластеризовано на рівні країн. Результати не виявили статистично значущого середнього зв'язку між китайськими інвестиціями та темпами зростання ВВП, валовим нагромадженням основного капіталу або доданою вартістю переробної промисловості. Цей висновок залишається стійким як у базових, так і в альтернативних специфікаціях моделей. Аналіз базується на агрегованих макроекономічних показниках і відносно невеликій регіональній вибірці, тоді як China Global Investment Tracker переважно охоплює великі інвестиційні транзакції. Тому оцінені коефіцієнти слід інтерпретувати як статистичні асоціації, а не як причинно-наслідкові ефекти. Дослідження надає регіонально специфічні емпіричні свідчення щодо зв'язку китайських інвестицій із трьома вимірами макроекономічної результативності в Центральній та Східній Європі в межах узгодженої панельної моделі.

Ключові слова: Китай; ініціатива «Пояс і шлях», прямі інвестиції за кордон, Центральна та Східна Європа, економічне зростання, валове нагромадження основного капіталу, переробна промисловість, панельні дані.

JEL класифікація: F21, F43, O52, C23.

Mochonov, D. (2026). Assessing the effectiveness of China's investment strategy in Central and Eastern Europe under the Belt and Road Initiative. Management and Entrepreneurship: Trends of Development, 3(37), 102-116. https://doi.org/10.26661/2522-1566/2026-3/37-07

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Ініціатива «Пояс і шлях», започаткована КНР у 2013 році, стала одним із ключових напрямів зовнішньоекономічної та інвестиційної політики Китаю. Вона поєднує інфраструктурне будівництво, торговельну інтеграцію, фінансову співпрацю та розширення міжнародної інвестиційної присутності китайських компаній. У межах цієї ініціативи прямі інвестиції КНР дедалі частіше розглядаються не лише як джерело капіталу для країн-реципієнтів, а й як потенційний чинник структурних змін, розвитку виробництва, зайнятості та економічного зростання [10; 15].

Країни Центральної та Східної Європи займають особливе місце в інвестиційній стратегії КНР. Регіон поєднує держави – члени Європейського Союзу та країни поза межами ЄС, характеризується різними рівнями економічного розвитку, структурою виробництва та ступенем інтегрованості до європейських ринків. Для китайських інвесторів ці країни можуть виконувати як функцію окремих ринків збуту, так і роль виробничих, логістичних та інфраструктурних платформ для ширшої присутності на європейському ринку. Попередні дослідження показують, що інвестиційна активність КНР у регіоні залежить, зокрема, від інтеграційного статусу держав, особливостей внутрішнього ринку та доступу до фінансових ресурсів [2].

Водночас сам факт надходження іноземного капіталу не означає автоматичного покращення макроекономічних показників країни-реципієнта. Економічний результат може залежати від галузевої структури інвестицій, масштабу окремих проєктів, рівня розвитку економіки, інституційного середовища та здатності національних підприємств інтегруватися у виробничі й технологічні зв'язки, що формуються навколо іноземного капіталу. Емпіричні дослідження китайських OFDI демонструють неоднорідні результати: у частині робіт виявлено позитивний вплив на нагромадження капіталу, зайнятість, продуктивність та інші характеристики розвитку, однак сила і напрям такого впливу істотно відрізняються між країнами та окремими каналами передачі [4; 13].

Ця неоднозначність особливо актуальна для Центральної та Східної Європи. Значні китайські інвестиційні угоди в окремих країнах регіону співіснують із роками, коли великі інвестиційні транзакції практично відсутні. Крім того, інвестиції можуть концентруватися у певних галузях або окремих великих підприємствах, через що їхній локальний ефект не обов'язково трансформується у помітні зміни агрегованих показників національної економіки. Саме тому оцінювання ефективності китайської інвестиційної присутності потребує не лише опису масштабів і географії вкладень, а й кількісної перевірки їхнього зв'язку з економічними результатами країн-реципієнтів.

У цьому контексті особливого значення набуває перевірка того, чи супроводжується збільшення китайських інвестицій змінами темпів зростання ВВП, валового нагромадження основного капіталу та частки доданої вартості переробної промисловості. Поєднання цих показників дозволяє охопити три взаємопов'язані аспекти економічного розвитку – загальну динаміку економіки, процес формування капіталу та структурні характеристики виробництва. Аналіз цих взаємозв'язків на панельній вибірці країн Центральної та Східної Європи дає змогу оцінити, чи має китайська інвестиційна активність систематичний регіональний макроекономічний ефект.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблематика китайських прямих інвестицій за кордоном посідає важливе місце в сучасних дослідженнях міжнародного руху капіталу. Особливу увагу науковці приділяють періоду після започаткування у 2013 році ініціативи «Пояс і шлях», яка стала одним із ключових інституційних механізмів розширення економічної присутності КНР за кордоном. Емпіричні дослідження показують, що BRI позитивно вплинула на активність китайських

підприємств у сфері прямих інвестицій за кордон (outward foreign direct investment, OFDI), причому напрям і масштаб цього ефекту залежали від готовності країн-реципієнтів долучатися до ініціативи, типу підприємств та галузі їхньої діяльності [15]. Автори також встановили, що підприємства у сфері будівництва та інфраструктури, переробної промисловості й торгівлі реагували на BRI сильніше, ніж компанії з інших секторів.

Водночас BRI доцільно розглядати не лише як механізм стимулювання китайських OFDI, а як ширшу платформу економічної інтеграції. Значна частина її потенційного економічного ефекту пов'язана з розвитком транспортної інфраструктури, скороченням торговельних витрат, покращенням доступу до ринків і посиленням транскордонної взаємопов'язаності. За оцінками Світового банку, інфраструктурні коридори BRI можуть створювати позитивні ефекти для торгівлі, інвестицій та економічної активності, однак реалізація таких вигод значною мірою залежить від супровідної економічної політики, якості інституцій та здатності країн використовувати нові можливості, що виникають унаслідок покращення інфраструктурної доступності [10].

Окремий напрям досліджень стосується впливу китайських інвестицій не лише на загальні темпи економічного зростання, а й на структурні характеристики економік країн-реципієнтів. Yeung and Huber [14] дослідили вплив китайських інвестицій у межах BRI на економічну складність країн-реципієнтів і виявили статистично значущий позитивний ефект. Економічна складність у цьому контексті відображає здатність країни виробляти складнішу продукцію та просуватися вгору ланцюгами створення вартості. Отримані авторами результати свідчать, що китайські інвестиції можуть сприяти модернізації виробничих можливостей країн-реципієнтів, хоча такий структурний ефект не обов'язково проявляється у формі негайного прискорення темпів зростання ВВП [14].

На неоднорідність економічних наслідків китайської інвестиційної присутності вказують і дослідження окремих форм інвестиційної діяльності. Зокрема, аналіз 123 китайських закордонних індустріальних парків у країнах BRI за 2010–2018 роки показав, що такі проєкти можуть підвищувати виробничу спроможність країн-реципієнтів. Серед каналів такого впливу дослідники виділяли зростання місцевої зайнятості та розширення торговельних зв'язків із Китаєм. Водночас позитивний ефект був сильнішим у країнах із кращими умовами державного управління, бізнес-середовища, функціонування фінансової системи, транспортної інфраструктури та двостороннього інвестиційного співробітництва [6].

Отже, наявна література не дає підстав розглядати економічний ефект китайських інвестицій як автоматичний або однаковий для всіх країн. Результативність може залежати від структури інвестицій, сектору, характеристик країни-реципієнта, якості інституцій та механізму реалізації конкретних проєктів. Саме така неоднорідність є особливо важливою для Центральної та Східної Європи, де країни істотно відрізняються за розміром економіки, виробничою структурою, рівнем інтеграції до європейських ринків і масштабом китайської інвестиційної присутності.

Дослідження структурних тенденцій китайської зовнішньої інвестиційної активності показують, що її географічна й секторальна структура суттєво відрізняється між країнами-реципієнтами, зокрема залежно від їхньої участі в ініціативі «Пояс і шлях» [7].

Водночас значна частина наявних емпіричних досліджень або охоплює широку й неоднорідну групу держав BRI, або концентрується на країнах, що розвиваються, окремих інфраструктурних проєктах чи специфічних структурних показниках. Тому питання про те, чи пов'язані китайські інвестиції із систематичними змінами основних макроекономічних показників саме в країнах Центральної та Східної Європи, залишається менш однозначним. Це формує підстави для окремого регіонального аналізу зв'язку китайських інвестицій із темпами зростання ВВП, нагромадженням основного капіталу та часткою доданої вартості переробної промисловості.

Емпірична література щодо впливу китайських OFDI на економіки країн-реципієнтів демонструє неоднозначні результати. На вибірці 52 країн, що розвиваються, за 2004–2012 роки Fu et al. [4] встановили, що як китайські, так і американські OFDI мали статистично значущий позитивний вплив на нагромадження капіталу. Водночас китайські інвестиції характеризувалися сильнішим позитивним зв'язком із зайнятістю та зростанням продуктивності, а їхній загальний ефект був вираженішим у країнах із нижчим рівнем доходу. Автори пов'язували це не лише з абсолютними перевагами інвестора, а й із тим, наскільки характеристики іноземного капіталу доповнюють потреби та структуру економіки країни-реципієнта [4].

Разом із цим вплив китайських інвестицій може проявлятися через показники, які не зводяться безпосередньо до темпів зростання ВВП. Wu et al. [13], використовуючи панельні дані 46 країн BRI за 2003–2016 роки та динамічну порогову модель, встановили позитивний вплив китайських OFDI на зелену сукупну факторну продуктивність (GTFP) – показник, що поєднує продуктивність економіки з урахуванням екологічних результатів. Важливо, що сила цього ефекту залежала від інституційної якості країни-реципієнта: за кращих інституцій позитивний вплив китайських інвестицій був сильнішим. Автори також виявили регіональну неоднорідність результатів – позитивний ефект був статистично значущим для частини регіонів, серед яких Центральна Азія та Європа, але не для всіх географічних груп [13].

Такі результати підкреслюють, що оцінювання ефективності китайських інвестицій лише через один агрегований макроекономічний показник може бути недостатнім. Інвестиції здатні впливати на нагромадження капіталу, продуктивність, виробничу складність, зайнятість або технологічні характеристики економіки з різною швидкістю та інтенсивністю. Саме тому емпіричні дослідження дедалі частіше використовують декілька результативних показників і враховують можливі часові лаги та неоднорідність країн-реципієнтів [4; 13].

Для Центральної та Східної Європи проблема має додаткову специфіку. Bieliński et al. [2], аналізуючи китайські OFDI у країнах CEE–16, показали, що мотиви китайського капіталу в регіоні частково відрізняються від інших напрямів інвестування. Одним із важливих мотивів автори визначили доступ до спільного ринку ЄС. Водночас країни CEE, які не входили до Європейського Союзу, залучали пропорційно більше китайських FDI, ніж держави, що мали ширший доступ до фінансування ЄС [2]. Це свідчить про те, що інвестиційна активність КНР у регіоні формується не лише під впливом загальних економічних характеристик країн, а й залежить від їхнього інституційного та інтеграційного статусу.

Водночас значна частина досліджень китайської присутності в Центральній та Східній Європі зосереджується на мотивах інвестування, географічному розподілі капіталу, доступі до європейських ринків або окремих інвестиційних проєктах, тоді як кількісна оцінка зв'язку китайських інвестицій із макроекономічними результатами країн регіону залишається менш розвиненою. Крім того, результати досліджень, отримані на широких вибірках країн BRI або країн, що розвиваються, не можуть автоматично переноситися на CEE через відмінності в рівні економічного розвитку, виробничій структурі, інституційному середовищі та ступені інтегрованості до європейської економіки.

Таким чином, сформована наукова література залишає простір для окремого регіонального аналізу Центральної та Східної Європи. На відміну від робіт, що концентруються переважно на детермінантах китайських OFDI або на ширших вибірках країн BRI, у цьому дослідженні ефективність інвестиційної присутності КНР оцінюється через три різні макроекономічні результати – темпи зростання ВВП, валове нагромадження основного капіталу та частку доданої вартості переробної промисловості. Такий підхід дозволяє перевірити, чи супроводжувалося збільшення китайських інвестицій систематичними змінами не лише загальної економічної динаміки, а й процесів нагромадження капіталу та структури виробництва в країнах регіону.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ ТА ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою статті є оцінювання зв'язку між китайськими інвестиціями та основними макроекономічними результатами країн Центральної та Східної Європи в межах ініціативи «Пояс і шлях». Дослідження спрямоване на визначення того, чи супроводжувалося збільшення обсягів китайських інвестицій змінами темпів зростання ВВП, валового нагромадження основного капіталу та частки доданої вартості переробної промисловості. Вибір цих показників дозволяє одночасно оцінити загальну економічну динаміку, процес формування капіталу та структурні характеристики виробництва в країнах-реципієнтах.

Для досягнення поставленої мети передбачено сформувати панельну вибірку країн Центральної та Східної Європи за 2013–2024 роки; проаналізувати основні характеристики розподілу китайських інвестицій у регіоні; оцінити їхній зв'язок з обраними макроекономічними показниками за допомогою моделей з двосторонніми фіксованими ефектами; врахувати вплив інфляції та відкритості торгівлі; а також перевірити стійкість отриманих результатів шляхом застосування логарифмічного перетворення інвестиційної змінної та дворічного лагу. Такий підхід дає змогу оцінити не лише наявність статистичного зв'язку, а й його стійкість до альтернативних специфікацій моделі.

МЕТОДОЛОГІЯ

Емпіричне дослідження базується на панельних даних для 12 країн Центральної та Східної Європи за 2013–2024 роки. До вибірки включено Угорщину, Болгарію, Чехію, Польщу, Словаччину, Білорусь, Україну, Сербію, Боснію і Герцеговину, Словенію, Хорватію та Чорногорію. Відбір країн здійснювався з урахуванням їхньої регіональної належності до Центральної та Східної Європи, наявності зафіксованих у China Global Investment Tracker китайських інвестиційних транзакцій та доступності зіставних макроекономічних даних за досліджуваний період. Країни регіону, для яких CGIT не містив зафіксованих китайських інвестиційних транзакцій, що відповідали критеріям бази, до вибірки не включалися. Загальна вибірка становить 144 країно-річні спостереження.

Дані про китайські інвестиції сформовано на основі China Global Investment Tracker (CGIT), що підтримується American Enterprise Institute [1]. У дослідженні враховано лише транзакції, які CGIT класифікує як Investment, тоді як операції категорії Construction до інвестиційної змінної не включалися. Такий підхід дає змогу відокремити безпосередні інвестиційні операції від будівельних контрактів, які CGIT обліковує окремо. Водночас нульове значення інвестиційної змінної означає, що у відповідному році CGIT не зафіксував інвестиційної транзакції, яка відповідала критеріям цієї бази даних. Оскільки CGIT орієнтований на великі транзакції (від 100 млн дол. США), нульове спостереження не слід інтерпретувати як безумовну відсутність будь-якого китайського капіталу в країні.

Основним джерелом макроекономічних показників була база World Development Indicators Світового банку [11]. Для забезпечення повноти панелі окремі відсутні спостереження було доповнено даними інших офіційних міжнародних джерел. Зокрема, значення частки доданої вартості переробної промисловості у ВВП Болгарії за 2013–2024 роки отримано з бази даних United Nations Economic Commission for Europe, де цей показник подається як manufacturing value added as a proportion of GDP [9]. Значення середньорічної інфляції для Боснії і Герцеговини за 2024 рік доповнено на основі даних World Economic Outlook Міжнародного валютного фонду [5].

Як основну незалежну змінну використано річний обсяг китайських інвестицій у млн дол. США. Для врахування можливого часового розриву між здійсненням інвестиції та проявом її макроекономічних наслідків основну інвестиційну змінну введено до моделей з лагом в один рік. Відповідно, значення залежних змінних країни і у році t зіставлялися з

обсягом китайських інвестицій у цій країні в році t−1. Дані про китайські інвестиції за 2012 рік використовувалися виключно для формування однорічного лагу для спостережень 2013 року і не входили до основної панельної вибірки як окремий період аналізу. Для перевірки стійкості результатів додатково використано дворічний лаг інвестиційної змінної, а також її логарифмічне перетворення ln(1 + ChinaInv). Додавання одиниці дозволило зберегти у вибірці країно-річні спостереження з нульовим значенням інвестицій у межах уже відібраних країн, для яких CGIT фіксував китайську інвестиційну активність у досліджуваний період.

Як залежні змінні використано три макроекономічні показники: річний темп зростання ВВП, валове нагромадження основного капіталу у відсотках до ВВП та частку доданої вартості переробної промисловості у ВВП. Такий набір показників дозволяє розглянути потенційний зв'язок китайських інвестицій не лише із загальною динамікою економічного зростання, а й із процесом нагромадження капіталу та структурними характеристиками виробничого сектору. Як контрольні змінні до моделей включено річний рівень інфляції споживчих цін та відкритість торгівлі, виміряну як частку суми експорту й імпорту товарів і послуг у ВВП.

Додатково для оцінювання відносного масштабу китайських інвестицій у межах національних економік було розраховано їхню частку у валовому нагромадженні капіталу. Показник визначався як відношення річного обсягу китайських інвестицій, зафіксованих у China Global Investment Tracker, до валового нагромадження капіталу в поточних доларах США за відповідний рік, помножене на 100.

Для оцінювання зв'язку між китайськими інвестиціями та макроекономічними результатами застосовано панельну модель з двосторонніми фіксованими ефектами. Такий підхід дає змогу враховувати як незмінні в часі характеристики окремих країн, так і спільні часові фактори, що впливають на всі країни вибірки [12]. Базову модель задано у такій формі:

$$Y_{it} = \beta_0 + \beta_1 \, ChinaInv_{i,t-1} + \beta_2 \, Inflation_{it} + \beta_3 \, Trade_{it} + \alpha_i + \lambda_t + \varepsilon_{it}$$

де Y_{it} – один із трьох досліджуваних макроекономічних показників країни i у році t;
$ChinaInv_{i,t-1}$ – обсяг китайських інвестицій із лагом в один рік;
$Inflation_{it}$ – річний рівень інфляції;
$Trade_{it}$ – відкритість торгівлі;
α_i – фіксовані ефекти за країнами;
λ_t – фіксовані ефекти за роками;
ε_{it} – випадкова похибка.

Фіксовані ефекти за країнами контролюють характеристики, які відрізняються між державами, але залишаються відносно стабільними протягом досліджуваного періоду, тоді як фіксовані ефекти за роками враховують спільні для вибірки часові шоки. До останніх можуть належати глобальні економічні спади, пандемія COVID-19, енергетичні та інші зовнішні потрясіння. Таким чином, коефіцієнт β_1 оцінює зв'язок між зміною китайських інвестицій і відповідним макроекономічним показником після врахування зазначених фіксованих ефектів та контрольних змінних.

Для статистичного висновування використано стандартні похибки, кластеризовані на рівні країн. Такий підхід дає змогу врахувати можливу кореляцію випадкових похибок між спостереженнями однієї країни в різні роки та є поширеним способом отримання надійніших стандартних похибок у панельних моделях [3].

Оскільки розподіл китайських інвестицій характеризувався значною асиметрією та великою кількістю нульових спостережень, стійкість результатів перевірено за допомогою двох альтернативних специфікацій. У першій базову лаговану змінну замінено на ln(1 + ChinaInv_i,t−1), що зменшує вплив окремих дуже великих угод на оцінені коефіцієнти. У другій специфікації використано дворічний лаг ChinaInv_i,t−2, що дозволило перевірити, чи

проявляється потенційний макроекономічний зв'язок із більшим часовим відставанням. Через використання дворічного лагу кількість спостережень у цій специфікації зменшилася зі 144 до 132, оскільки перший рік основної панелі для кожної країни не мав доступного значення дворічного лагу. У всіх специфікаціях збережено однаковий набір контрольних змінних, фіксовані ефекти за країнами та роками, а також кластеризацію стандартних похибок на рівні країни.

Важливо, що застосована специфікація спрямована на оцінювання статистичного зв'язку, а не на строгий причинно-наслідковий ефект. Панельні моделі з фіксованими ефектами дозволяють усунути вплив незмінної неспостережуваної гетерогенності між країнами, однак самі по собі не усувають усі потенційні джерела ендогенності, зокрема зворотну причинність або вплив змінних, що змінюються в часі та не були включені до моделі [12]. Тому подальша інтерпретація коефіцієнтів здійснюється як оцінка статистичних асоціацій, а не як встановлення причинного впливу китайських інвестицій.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Емпіричний аналіз охоплював 12 країн Центральної та Східної Європи за період 2013–2024 років. Загальна вибірка становила 144 країно-річні спостереження. Як основний показник китайської інвестиційної активності використовувалося річне значення інвестицій, зафіксованих у China Global Investment Tracker, із лагом в один рік.

Додаткове зіставлення китайських інвестицій із валовим нагромадженням капіталу показало, що їхня частка в середньому становила 0,76% у вибірці 2013–2024 років, тоді як медіанне значення дорівнювало 0,00%. Ненульові значення китайських інвестицій спостерігалися у 34 із 144 країно-річних спостережень. Серед таких спостережень середня частка китайських інвестицій у валовому нагромадженні капіталу становила 3,23%, а медіанна – 1,58%. Максимальне значення було зафіксовано в Сербії у 2014 році – 11,99%. Отримані результати свідчать, що в більшості випадків китайські інвестиції становили відносно невелику частку валового нагромадження капіталу, хоча в окремих країнах і роках їхня відносна вага була істотно вищою.

Результати описової статистики свідчать про значну нерівномірність розподілу китайських інвестицій у межах вибірки. Середнє значення лагованих інвестицій становило 124,93 млн дол. США, тоді як медіанне значення дорівнювало нулю. Максимальне значення при цьому досягало 4 430 млн дол. США. Такий розрив між середнім і медіанним значеннями вказує на виражену правосторонню асиметрію розподілу та концентрацію китайської інвестиційної активності в обмеженій кількості великих угод і окремих країно-річних спостережень.

Середній темп зростання ВВП у вибірці становив 2,14%, при цьому мінімальне значення дорівнювало -28,76%, а максимальне – 13,05%. Такий широкий діапазон відображає значну макроекономічну неоднорідність досліджуваного періоду, який охоплював як роки відносно стабільного зростання, так і періоди значних економічних шоків. Середнє значення валового нагромадження основного капіталу становило 21,46% ВВП, а середня частка доданої вартості переробної промисловості – 15,32% ВВП. Середній рівень інфляції дорівнював 4,62%, тоді як середнє значення показника відкритості торгівлі становило 124,34% ВВП, що відображає високий рівень інтегрованості більшості економік вибірки у міжнародну торгівлю.

Mochonov, D. (2026). Assessing the effectiveness of China's investment strategy in Central and Eastern Europe under the Belt and Road Initiative. Management and Entrepreneurship: Trends of Development, 3(37), 102-116. https://doi.org/10.26661/2522-1566/2026-3/37-07

Таблиця 1.

Описова статистика змінних

Змінна	N	Середнє	Медіана	Станд. відхилення	Мін.	Макс.
Китайські інвестиції, лаг 1 рік, млн дол. США	144	124,93	0,00	452,56	0,00	4 430,00
Темп зростання ВВП, %	144	2,14	2,90	4,48	-28,76	13,05
Валове нагромадження основного капіталу, % ВВП	144	21,46	21,16	3,87	11,87	37,19
Додана вартість переробної промисловості, % ВВП	144	15,32	16,51	5,16	2,90	23,99
Інфляція, %	144	4,62	2,42	6,26	-1,58	48,70
Відкритість торгівлі, % ВВП	144	124,34	117,87	30,57	77,51	204,06

Джерело: розраховано автором на основі даних China Global Investment Tracker, World Development Indicators, UNECE та IMF.

Кореляційний аналіз не виявив сильних лінійних зв'язків між лагованими китайськими інвестиціями та основними макроекономічними показниками. Коефіцієнт кореляції між китайськими інвестиціями та темпами зростання ВВП становив 0,009, з валовим нагромадженням основного капіталу – 0,011, а з часткою доданої вартості переробної промисловості – 0,068. Водночас найвищий коефіцієнт кореляції у вибірці спостерігався між відкритістю торгівлі та часткою доданої вартості переробної промисловості – 0,530. Загалом отримані значення не свідчать про наявність критично високої парної кореляції між пояснювальними змінними, що дозволяє перейти до оцінювання панельних регресійних моделей.

Для оцінювання зв'язку між китайськими інвестиціями та макроекономічними результатами було побудовано три окремі панельні моделі з двосторонніми фіксованими ефектами – за країнами та роками. Як основну пояснювальну змінну використано обсяг китайських інвестицій з лагом в один рік, тоді як рівень інфляції та відкритість торгівлі включено до моделі як контрольні змінні. Така специфікація дозволяє врахувати незмінні в часі характеристики окремих країн, а також спільні для всіх країн шоки, що виникали в окремі роки.

У моделі, де залежною змінною були темпи зростання ВВП, коефіцієнт при лагованих китайських інвестиціях становив -0,000218 і був статистично незначущим при p-value 0,329. Це свідчить про відсутність статистично підтвердженого зв'язку між обсягом китайських інвестицій у попередньому році та темпами економічного зростання в поточному році в межах досліджуваної вибірки. Водночас інфляція мала статистично значущий негативний коефіцієнт -0,229 при p-value 0,005, тоді як відкритість торгівлі характеризувалася позитивним і статистично значущим коефіцієнтом 0,135 при p-value 0,005. Це вказує на те, що в межах моделі вищий рівень інфляції асоціювався з нижчими темпами зростання ВВП, тоді як більша відкритість торгівлі – з вищими темпами зростання.

Для моделі валового нагромадження основного капіталу коефіцієнт при лагованих китайських інвестиціях також виявився статистично незначущим і становив -0,000224 при p-value 0,512. Аналогічно, ні інфляція, ні відкритість торгівлі не продемонстрували статистично значущого зв'язку з валовим нагромадженням основного капіталу в цій специфікації. Це означає, що в межах досліджуваної вибірки не було виявлено систематичного середнього

зв'язку між попередніми китайськими інвестиціями та часткою валового нагромадження основного капіталу у ВВП.

У моделі для частки доданої вартості переробної промисловості коефіцієнт при лагованих китайських інвестиціях становив -0,000287 при p-value 0,161, тобто також не був статистично значущим. Контрольні змінні в цій моделі також не виявили статистично значущих ефектів. Таким чином, результати базових моделей не підтверджують наявності статистично значущого середнього зв'язку між китайськими інвестиціями та жодним із трьох обраних макроекономічних показників.

Таблиця 2.

Результати базових моделей з двосторонніми фіксованими ефектами

Змінна	Темп зростання ВВП	Валове нагромадження основного капіталу	Додана вартість переробної промисловості
Китайські інвестиції, лаг 1 рік	-0,000218 (p = 0,329)	-0,000224 (p = 0,512)	-0,000287 (p = 0,161)
Інфляція	-0,229160*** (p = 0,005)	0,069252 (p = 0,676)	-0,003373 (p = 0,890)
Відкритість торгівлі	0,134953*** (p = 0,005)	0,032514 (p = 0,571)	0,024170 (p = 0,482)
R^2	0,148	0,029	0,046
Кількість спостережень (N)	144	144	144
Фіксовані ефекти за країнами	Так	Так	Так
Фіксовані ефекти за роками	Так	Так	Так

*Примітка: у дужках наведено p-value. *** p < 0,01. Для всіх моделей використано кластеризовані за країнами стандартні похибки. Китайські інвестиції введено з лагом в один рік.*

Джерело: розраховано автором на основі даних China Global Investment Tracker, World Development Indicators, UNECE та IMF.

Для перевірки стійкості базових результатів було застосовано дві альтернативні специфікації. По-перше, лагований обсяг китайських інвестицій було трансформовано за формулою ln(1+ChinaInv), що дозволяє зменшити вплив великих за розміром угод і врахувати значну правосторонню асиметрію розподілу інвестицій. По-друге, замість однорічного лагу було використано дворічний лаг китайських інвестицій, оскільки їхній потенційний макроекономічний ефект може проявлятися із більшим часовим відставанням.

Результати логарифмованої специфікації не змінили основних висновків. Коефіцієнт при ln(1+ChinaInv) залишався статистично незначущим у моделях темпів зростання ВВП, валового нагромадження основного капіталу та доданої вартості переробної промисловості. Аналогічний результат було отримано для моделей із дворічним лагом: у жодному з трьох випадків коефіцієнт при китайських інвестиціях не досяг статистичної значущості.

Додаткова перевірка стійкості результатів із виключенням аномально високого спостереження китайських інвестицій, визначеного за міжквартильним критерієм серед ненульових значень, також не виявила статистично значущого зв'язку китайських інвестицій із жодним із трьох досліджуваних макроекономічних показників.

Таким чином, відсутність статистично значущого зв'язку між китайськими інвестиціями та досліджуваними макроекономічними показниками не залежить від використання вихідного або логарифмованого масштабу інвестиційної змінної та зберігається при збільшенні лагу з одного до двох років. Це свідчить про стійкість базового результату в межах обраної емпіричної специфікації.

Таблиця 3.

Результати перевірки стійкості моделей

Специфікація	Залежна змінна	Коефіцієнт	Станд. похибка	p-value	R^2	N
Логарифмована змінна ln(1 + ChinaInv)	Темп зростання ВВП	0,016401	0,041744	0,695	0,147	144
Логарифмована змінна ln(1 + ChinaInv)	Валове нагромадження основного капіталу	0,088795	0,084794	0,297	0,034	144
Логарифмована змінна ln(1 + ChinaInv)	Додана вартість переробної промисловості	-0,041376	0,063137	0,514	0,040	144
Дворічний лаг ChinaInv_Lag2	Темп зростання ВВП	0,000214	0,000467	0,648	0,159	132
Дворічний лаг ChinaInv_Lag2	Валове нагромадження основного капіталу	0,000345	0,000985	0,727	0,018	132
Дворічний лаг ChinaInv_Lag2	Додана вартість переробної промисловості	-0,000198	0,000372	0,596	0,066	132

Примітка: у всіх моделях включено фіксовані ефекти за країнами та роками; стандартні похибки кластеризовано за країнами. Логарифмована специфікація використовує ln(1 + ChinaInv), а специфікація з дворічним лагом – обсяг китайських інвестицій із відставанням у два роки.

Джерело: розраховано автором на основі даних China Global Investment Tracker, World Development Indicators, UNECE та IMF.

Отримані результати свідчать, що відсутність статистично значущого зв'язку між китайськими інвестиціями та обраними макроекономічними показниками є стійкою до зміни специфікації моделі. Ні логарифмування інвестиційної змінної, ні збільшення часового лагу до двох років не призвели до появи статистично значущих коефіцієнтів для темпів зростання ВВП, валового нагромадження основного капіталу або доданої вартості переробної промисловості. Це дає підстави припустити, що в межах досліджуваної вибірки китайські інвестиції не формували однорідного та систематичного середнього макроекономічного ефекту, який можна було б зафіксувати на рівні національних показників.

Водночас отриманий результат не слід трактувати як доказ відсутності економічного впливу китайських інвестицій загалом. Їхній ефект може мати більш локальний або секторальний характер, залежати від типу інвестиційного проєкту, галузі, масштабу економіки країни-реципієнта, структури фінансування та інституційного середовища. Значні інвестиції в окремі підприємства або інфраструктурні об'єкти можуть суттєво впливати на конкретний сектор, регіон чи зайнятість, але залишатися недостатніми за масштабом для зміни агрегованих макроекономічних показників країни.

Це також узгоджується з дослідженнями, у яких наслідки китайської зовнішньої інвестиційної активності розглядаються через більш специфічні двосторонні показники, зокрема торговельні потоки між Китаєм і країнами-реципієнтами [8].

Також важливо враховувати високу нерівномірність інвестиційної активності КНР у вибірці. Нульове медіанне значення та значний розрив між середнім і максимальним обсягом інвестицій свідчать, що велика частина країно-річних спостережень характеризувалася відсутністю великих інвестиційних угод, тоді як окремі роки та країни концентрували значні обсяги китайського капіталу. За таких умов середній ефект для всієї регіональної вибірки може приховувати суттєві відмінності між окремими країнами та секторами.

Отримані результати частково відрізняються від висновків низки попередніх досліджень, у яких було виявлено позитивний вплив китайських прямих інвестицій на окремі характеристики економічного розвитку країн-реципієнтів. Зокрема, дослідження, проведене на вибірці 52 країн, що розвиваються, за 2004–2012 роки, показало, що китайські OFDI мали статистично значущий позитивний вплив на нагромадження капіталу, а також сприяли зростанню зайнятості та продуктивності. Автори при цьому наголошували, що масштаб такого ефекту залежав від характеристик економіки країни-реципієнта та її здатності доповнювати переваги іноземного інвестора [4].

Водночас сучасні дослідження дедалі частіше демонструють, що ефекти китайських інвестицій є неоднорідними та залежать від конкретного каналу впливу. Так, китайські OFDI мали позитивний вплив на економічну складність країн-реципієнтів, що може свідчити про їхній потенціал сприяти модернізації виробничої структури, однак такий результат не обов'язково трансформується у негайне прискорення темпів зростання ВВП або збільшення частки переробної промисловості [14]. Інше дослідження 46 країн BRI за 2003–2016 роки виявило позитивний вплив китайських OFDI на зелену сукупну факторну продуктивність, причому цей ефект посилювався зі зростанням інституційної якості країни-реципієнта [13].

Це дає підстави припустити, що відсутність статистично значущого середнього ефекту у вибірці країн Центральної та Східної Європи не обов'язково суперечить ширшій літературі. Навпаки, вона може відображати регіональну специфіку. Значна частина попередніх робіт охоплювала країни, що розвиваються, або дуже неоднорідні групи держав BRI, тоді як поточне дослідження концентрується на відносно вузькій регіональній вибірці. Більш високий початковий рівень розвитку, структура економіки та інша інституційна конфігурація країн Центральної та Східної Європи можуть зменшувати видимість середнього макроекономічного ефекту окремих китайських інвестиційних угод.

Окремо варто враховувати і неоднорідність самих китайських інвестицій. Попередні дослідження показують, що BRI стимулювала китайську OFDI, але масштаби та характер цього ефекту залежали від ставлення країни-реципієнта до ініціативи, типу підприємства та галузі, у якій здійснювалася інвестиція [15]. Це важливо для інтерпретації отриманих результатів, оскільки однаковий номінальний обсяг інвестицій у транспорт, енергетику, промисловість або цифрові активи може формувати різні часові та структурні ефекти.

Водночас результати дослідження слід інтерпретувати з урахуванням низки обмежень. По-перше, China Global Investment Tracker охоплює переважно великі міжнародні інвестиційні транзакції, тому нульове значення у вибірці означає відсутність зафіксованої великої інвестиційної угоди, а не обов'язково повну відсутність китайського капіталу в країні. Це може занижувати фактичний масштаб китайської інвестиційної присутності, особливо у випадку менших угод.

По-друге, дослідження базується на агрегованих макроекономічних показниках. Такий підхід дозволяє оцінити середній зв'язок на рівні національної економіки, однак не відображає можливих ефектів на рівні окремих галузей, регіонів або підприємств. Китайські інвестиції, сконцентровані, наприклад, у транспорті, енергетиці або окремих виробничих сегментах,

можуть мати істотний локальний ефект, який не проявляється у змінах загальнонаціональних показників.

По-третє, хоча використання фіксованих ефектів за країнами та роками, а також лагованих інвестиційних змінних дозволяє частково контролювати незмінні характеристики країн і спільні часові шоки, обрана модель не забезпечує повної ідентифікації причинно-наслідкового ефекту. Тому отримані коефіцієнти слід інтерпретувати як статистичні асоціації, а не як строгі каузальні оцінки.

По-четверте, регіональна вибірка є відносно невеликою, а китайські інвестиції характеризуються високою концентрацією в окремих країнах і роках. Це обмежує статистичну потужність моделі та може ускладнювати виявлення ефектів, які відрізняються між країнами, секторами або типами інвестиційних проєктів.

Отже, результати панельного аналізу не підтвердили наявності статистично значущого та стійкого середнього зв'язку між китайськими інвестиціями та темпами зростання ВВП, валовим нагромадженням основного капіталу або часткою доданої вартості переробної промисловості у країнах Центральної та Східної Європи за 2013–2024 роки. Водночас стійкість результатів до логарифмування інвестиційної змінної та використання дворічного лагу свідчить, що цей висновок не є наслідком лише однієї конкретної специфікації моделі. Отримані результати радше вказують на неоднорідний, секторально та країноспецифічно зумовлений характер економічного впливу китайських інвестицій у регіоні.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження було спрямоване на оцінювання зв'язку між китайськими інвестиціями та основними макроекономічними результатами країн Центральної та Східної Європи в межах ініціативи «Пояс і шлях». Для цього було сформовано панельну вибірку за 2013–2024 роки та проаналізовано зв'язок китайських інвестицій з темпами зростання ВВП, валовим нагромадженням основного капіталу та часткою доданої вартості переробної промисловості. Базове оцінювання здійснювалося за допомогою моделей з двосторонніми фіксованими ефектами з урахуванням інфляції та відкритості торгівлі, а стійкість результатів перевірялася за альтернативних специфікацій інвестиційної змінної.

Отримані результати не підтвердили наявності статистично значущого середнього зв'язку між обсягами китайських інвестицій та жодним із трьох досліджуваних макроекономічних показників. У базових моделях коефіцієнт при лагованих китайських інвестиціях був статистично незначущим як для темпів зростання ВВП, так і для валового нагромадження основного капіталу та частки доданої вартості переробної промисловості. Аналогічний результат було отримано після логарифмування інвестиційної змінної та використання дворічного лагу. Це свідчить про те, що основний висновок є стійким до зміни специфікації моделі.

Водночас відсутність статистично значущого середнього ефекту не означає відсутності економічного впливу китайських інвестицій загалом. Отримані результати радше вказують на те, що такий вплив може мати неоднорідний, секторальний або країноспецифічний характер і не завжди проявлятися через агреговані макроекономічні показники. Окремі великі інвестиційні проєкти можуть мати суттєве значення для конкретних підприємств, галузей, регіонів або локальних ринків праці, але залишатися недостатніми за масштабом для формування стабільного ефекту на рівні всієї національної економіки.

Важливим результатом дослідження є також виявлена висока нерівномірність розподілу китайських інвестицій у регіоні. Нульове медіанне значення інвестиційної змінної та значний розрив між середнім і максимальним обсягом інвестицій свідчать про концентрацію великих угод у відносно невеликій кількості країно-річних спостережень. За таких умов середній регіональний ефект може приховувати суттєві відмінності між окремими країнами, секторами та типами інвестиційних проєктів.

Результати статті узгоджуються з ширшим висновком сучасної літератури про те, що економічні наслідки китайських OFDI залежать не лише від обсягу вкладеного капіталу, а й від інституційних характеристик країни-реципієнта, структури її економіки, галузі інвестування, типу проєкту та часових горизонтів прояву ефекту. Саме тому оцінювання ефективності інвестиційної стратегії КНР доцільно здійснювати не лише на агрегованому макроекономічному рівні, а й через більш деталізований аналіз конкретних каналів впливу.

До основних обмежень дослідження належать відносно невелика регіональна вибірка, висока концентрація великих інвестиційних угод, використання агрегованих макроекономічних показників та обмеження бази China Global Investment Tracker, яка фіксує передусім великі міжнародні інвестиційні транзакції. Крім того, застосована модель дозволяє оцінити статистичний зв'язок, але не забезпечує повної ідентифікації причинно-наслідкового ефекту китайських інвестицій.

Подальші дослідження доцільно спрямувати на аналіз галузевої та країнової неоднорідності ефектів, розмежування інвестицій за типом проєкту та сектором, а також використання додаткових показників результативності, зокрема зайнятості, продуктивності, експорту, технологічної складності та регіонального розвитку. Перспективним є також застосування більш деталізованих даних на рівні окремих проєктів або регіонів, що дозволить точніше оцінити механізми, через які китайські інвестиції впливають на економіки країн Центральної та Східної Європи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. American Enterprise Institute. (n.d.). China Global Investment Tracker. Retrieved September 12, 2026, https://www.aei.org/china-global-investment-tracker/
2. Bieliński, T., Markiewicz, M., & Oziewicz, E. (2019). Do Central and Eastern Europe countries play a role in the Belt and Road Initiative? The case of Chinese OFDI into the CEE–16 countries. Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe, 22(2), 7–22. https://doi.org/10.2478/cer-2019-0009
3. Cameron, A. C., & Miller, D. L. (2015). A practitioner's guide to cluster-robust inference. Journal of Human Resources, 50(2), 317–372. https://doi.org/10.3368/jhr.50.2.317
4. Fu, X., Buckley, P. J., & Fu, X. M. (2020). The growth impact of Chinese direct investment on host developing countries. International Business Review, 29(2), 101658. https://doi.org/10.1016/j.ibusrev.2019.101658
5. International Monetary Fund. (n.d.). World Economic Outlook Database. Retrieved September 12, 2026, from https://www.imf.org/en/Publications/WEO/weo-database
6. Liu, H., Wang, C., Zhang, Q., & Wang, Y. (2024). The impact of Chinese overseas industrial parks on the productive capability of BRI host countries. China Economic Review, 85, 102183. https://doi.org/10.1016/j.chieco.2024.102183
7. Rogach, O., & Chugaiev, O. (2023). Structural trends in China's outward investment-related activities. OBOR Working Papers, 1, 52–63. https://doi.org/10.63596/oborjournal.1.2023.52-63
8. Rogach, O., & Chugaiev, O. (2024). Chinese outward investments and its bilateral imports: partners' benefits under Belt and Road Initiative. Hong Kong Review of Belt and Road Studies, 1(3), 6–25. https://doi.org/10.63596/oborjournal.1.2024.6-25
9. United Nations Economic Commission for Europe. (n.d.). Manufacturing value added as a proportion of GDP. Retrieved September 12, 2026, from https://w3.unece.org/SDG/en/Indicator?id=129
10. World Bank. (2019). Belt and Road Economics: Opportunities and Risks of Transport Corridors. World Bank. https://doi.org/10.1596/978-1-4648-1392-4
11. World Bank. (n.d.). World Development Indicators. Retrieved September 12, 2026, from https://databank.worldbank.org/source/world-development-indicators
12. Wooldridge, J. M. (2010). Econometric analysis of cross section and panel data (2nd ed.). The MIT Press.
13. Wu, H., Ren, S., Yan, G., & Hao, Y. (2020). Does China's outward direct investment improve green total factor productivity in the "Belt and Road" countries? Evidence from dynamic threshold panel model

analysis. Journal of Environmental Management, 275, 111295. https://doi.org/10.1016/j.jenvman.2020.111295

14. Yeung, H., & Huber, J. (2024). Has China's Belt and Road Initiative positively impacted the economic complexity of host countries? Empirical evidence. Structural Change and Economic Dynamics, 69, 246–258. https://doi.org/10.1016/j.strueco.2023.12.012

15. Yu, S., Qian, X., & Liu, T. (2019). Belt and Road Initiative and Chinese firms' outward foreign direct investment. Emerging Markets Review, 41, 100629. https://doi.org/10.1016/j.ememar.2019.100629

REFERENCES

American Enterprise Institute. (n.d.). China Global Investment Tracker. Retrieved September 12, 2026, from https://www.aei.org/china-global-investment-tracker/

Bieliński, T., Markiewicz, M., & Oziewicz, E. (2019). Do Central and Eastern Europe countries play a role in the Belt and Road Initiative? The case of Chinese OFDI into the CEE–16 countries. Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe, 22(2), 7–22. https://doi.org/10.2478/cer-2019-0009

Cameron, A. C., & Miller, D. L. (2015). A practitioner's guide to cluster-robust inference. Journal of Human Resources, 50(2), 317–372. https://doi.org/10.3368/jhr.50.2.317

Fu, X., Buckley, P. J., & Fu, X. M. (2020). The growth impact of Chinese direct investment on host developing countries. International Business Review, 29(2), 101658. https://doi.org/10.1016/j.ibusrev.2019.101658

International Monetary Fund. (n.d.). World Economic Outlook Database. Retrieved September 12, 2026, from https://www.imf.org/en/Publications/WEO/weo-database

Liu, H., Wang, C., Zhang, Q., & Wang, Y. (2024). The impact of Chinese overseas industrial parks on the productive capability of BRI host countries. China Economic Review, 85, 102183. https://doi.org/10.1016/j.chieco.2024.102183

Rogach, O., & Chugaiev, O. (2023). Structural trends in China's outward investment-related activities. OBOR Working Papers, 1, 52–63. https://doi.org/10.63596/oborjournal.1.2023.52-63

Rogach, O., & Chugaiev, O. (2024). Chinese outward investments and its bilateral imports: partners' benefits under Belt and Road Initiative. Hong Kong Review of Belt and Road Studies, 1(3), 6–25. https://doi.org/10.63596/oborjournal.1.2024.6-25

United Nations Economic Commission for Europe. (n.d.). Manufacturing value added as a proportion of GDP. Retrieved September 12, 2026, from https://w3.unece.org/SDG/en/Indicator?id=129

World Bank. (2019). Belt and Road Economics: Opportunities and Risks of Transport Corridors. World Bank. https://doi.org/10.1596/978-1-4648-1392-4

World Bank. (n.d.). World Development Indicators. Retrieved September 12, 2026, from https://databank.worldbank.org/source/world-development-indicators

Wooldridge, J. M. (2010). Econometric analysis of cross section and panel data (2nd ed.). The MIT Press.

Wu, H., Ren, S., Yan, G., & Hao, Y. (2020). Does China's outward direct investment improve green total factor productivity in the "Belt and Road" countries? Evidence from dynamic threshold panel model analysis. Journal of Environmental Management, 275, 111295. https://doi.org/10.1016/j.jenvman.2020.111295

Yeung, H., & Huber, J. (2024). Has China's Belt and Road Initiative positively impacted the economic complexity of host countries? Empirical evidence. Structural Change and Economic Dynamics, 69, 246–258. https://doi.org/10.1016/j.strueco.2023.12.012

Yu, S., Qian, X., & Liu, T. (2019). Belt and Road Initiative and Chinese firms' outward foreign direct investment. Emerging Markets Review, 41, 100629. https://doi.org/10.1016/j.ememar.2019.100629

MANAGEMENT AND ENTREPRENEURSHIP: TRENDS OF DEVELOPMENT
eISSN 2522-1566
ISSUE 3 (37), 2026

ASSESSING THE EFFECTIVENESS OF CHINA'S INVESTMENT STRATEGY IN CENTRAL AND EASTERN EUROPE UNDER THE BELT AND ROAD INITIATIVE

Daniil Mochonov
Educational and Scientific Institute of International Relations
Taras Shevchenko National University of Kyiv
Kyiv,Ukraine

The purpose of this article is to assess the relationship between Chinese investment and key macroeconomic outcomes in Central and Eastern European countries within the framework of the Belt and Road Initiative. The study examines whether higher levels of Chinese investment are associated with changes in GDP growth, gross fixed capital formation, and manufacturing value added.

Design/methodology/approach. The empirical analysis is based on panel data for 12 Central and Eastern European countries over the period 2013–2024, comprising 144 country-year observations. Chinese investment data are obtained from the China Global Investment Tracker, while macroeconomic indicators are primarily sourced from the World Development Indicators. Two-way fixed-effects panel regression models with country and year effects are estimated. Inflation and trade openness are included as control variables. Chinese investment is introduced with a one-year lag, while robustness checks employ a logarithmic transformation and a two-year lag. Standard errors are clustered at the country level.

Findings. The results do not reveal a statistically significant average relationship between Chinese investment and GDP growth, gross fixed capital formation, or manufacturing value added. This finding remains robust across the baseline and alternative model specifications.

Research limitations/implications. The analysis is based on aggregate macroeconomic indicators and a relatively small regional sample, while the China Global Investment Tracker primarily captures large investment transactions. The estimated coefficients should therefore be interpreted as statistical associations rather than causal effects.

Originality/value. The study provides region-specific evidence on the relationship between Chinese investment and three dimensions of macroeconomic performance in Central and Eastern Europe using a consistent panel-data framework.

Keywords: China, Belt and Road Initiative, outward foreign direct investment, Central and Eastern Europe, economic growth, gross fixed capital formation, manufacturing, panel data.